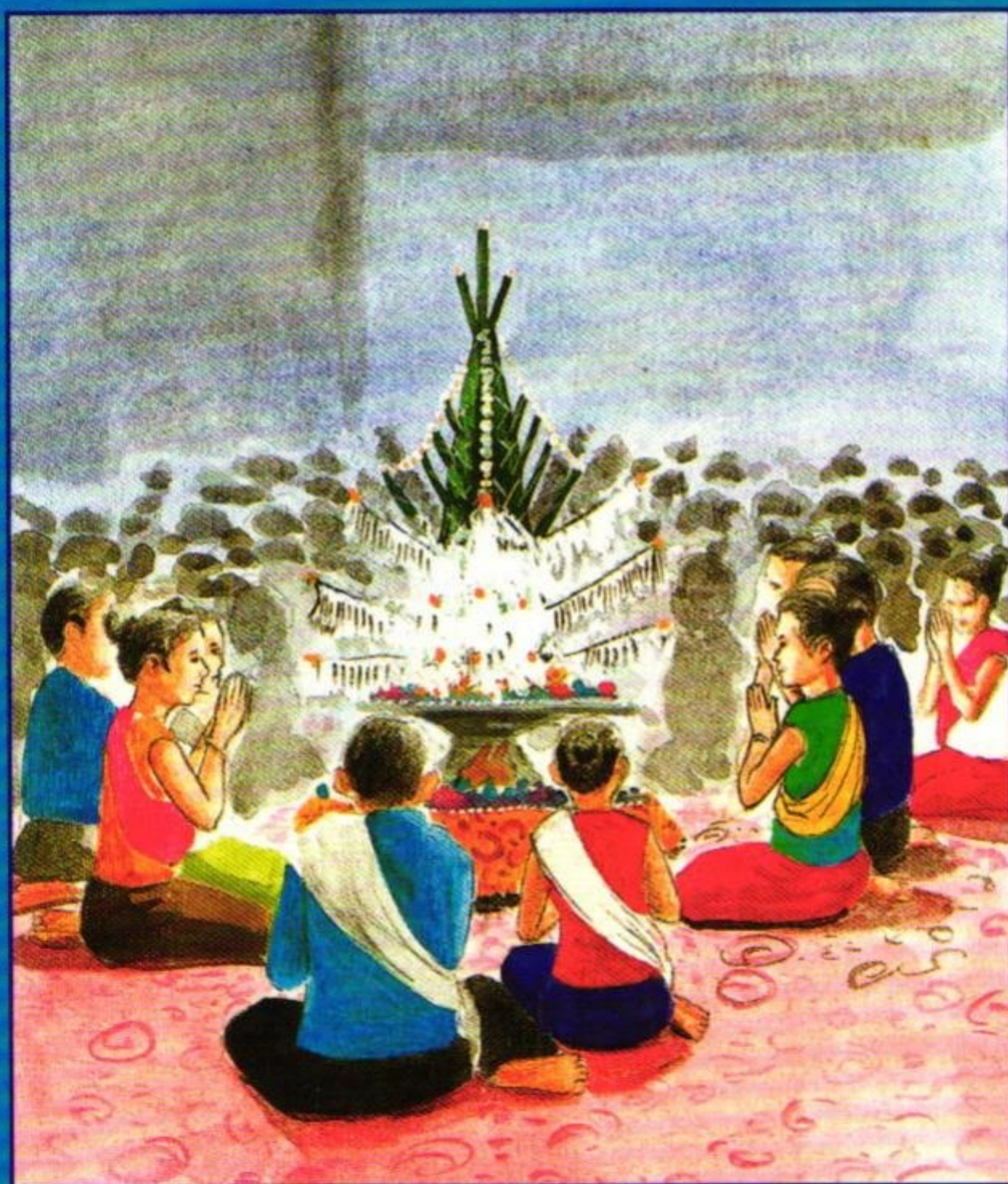

ປະເພນີພິທີກຳ

ປະເພນີພິທີກຳ ປະດາອາຊີບຮາບລາດ

ຮືບໂຮມໂດຍ: ມະຫາ ບຸນເລີດ ທ່າມະຈັກ
ມະຫາ ແກ້ວ ສິຣິວິງສາ

18.000

ປະເພນີພິທີກຳ

ຮີດຄອງບູຮານລາວ

ຮີບໂຮມໂດຍ : ບຸນເລີດ ທຳມະຈັກ
ມະຫາແກ້ວ ສິຣິວົງສາ

ພິມທີ່ : ວິສາຫະກິດໂຮງພິມສິກສາ
ທະບຽນພິມ : 55 ພຈ/0604 2004
ຈຳນວນ : 2.000 ຫົວ

ຄໍານໍາ

(ໃນການພິມຄັ້ງທີສອງ)

ໃນນາມທໍາສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສ.ປ.ປ. ລາວ ແລະ ຫົວຫນ້າ ໂຄງການສົ່ງເສີມການອ່ານແຫ່ງຊາດ, ຂ້າພະເຈົ້າຖືວ່າ ການພິມຫນັງສື ທີ່ມີຄຸນປະໂຫຍດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານການປຸກລະດົມ ການອ່ານ ແມ່ນຂອງຂວັນອັນປະເສີດຍິ່ງຫນັກ ເພາະມັນຈະໄດ້ແຈກຢາຍ ໄປທົ່ວສັງຄົມໄດ້ອ່ານ ໄດ້ຮຽນຮູ້ພິທີກໍາ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີບູຮານ ອັນດີງາມຂອງລາວເຮົາ.

ຜົນງານອັນນີ້ ແມ່ນພະລັງດັນສໍາຄັນອັນນຶ່ງ ທີ່ຈະກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການ ເຫນັງຕິງກະທົບໃສ່ ການປົກປັກຮັກສາຮີດຄອງປະເພນີບູຮານຂອງ ລາວເຮົາ ໃຫ້ມີຊີວິດຊີວາເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ການຈັດພິມຄືນຄັ້ງທີ 2 ເຊິ່ງຄະນະສົ່ງເສີມການອ່ານ ໄດ້ສະລະທຶນສ່ວນບຸກຄົນ ເພື່ອຈັດພິມຂຶ້ນ ໂດຍໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດຢ່າງເປັນທາງການ ຈາກຫົວຫນ້າ ໂຄງການ ປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ ແລະ ຜູ້ຮຽບຮຽງ. ດັ່ງນັ້ນ ຫນັງສື ພິທີກໍາ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີບູຮານສະບັບນີ້ ເຊິ່ງປວງຊົນນິຍົມຊົມ ຊອບ ແລະ ນໍາມາປະຕິບັດເຂົ້າໃນການດໍາລົງຊີວິດຂອງຕົນ, ໄດ້ມີການ ເຕີມຂໍ້ມູນຢ່າງຫລວງຫລາຍ ບັນຈຸເຂົ້າໃນເຫລັ້ມຢ່າງສົມບູນ, ຂ້າພະເຈົ້າ

ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ສິ່ງໃດທີ່ເຮັດໃຫ້ຄົນນິຍົມອ່ານ ຫລືສ້າງວັດທະນະທຳ
ມັກອ່ານ ໃຫ້ເຕີບໃຫຍ່ຄຽງຄູ່ກັບການສືບທອດວັດທະນະທຳອັນດີງາມນີ້
ແມ່ນອຸດົມການອັນສູງສິ່ງຂອງທ່າສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈນຳບັນດາບຸກຄົນທີ່ສະລະທິນຈັດພິມ
ແລະ ຈຳຫນ່າຍລາຄາຍ່ອມເຍົາ ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ.

ຂໍຊົມເຊີຍບັນດາທ່ານທັງຫລາຍ ທີ່ຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈ ພາກັນອ່ານ
ຫນັງສື ເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບຊີວິດໃຫ້ກ້າວໄກ.

ໃຈຮັກຫນັງສື ຈົ່ງແບມີຕ້ອນຮັບຫນັງສືສະບັບນີ້ອີກເທື່ອນຶ່ງ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 1 ເມສາ 2004
ຜູ້ອຳນວຍການ ທ່າສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ
ຫົວຫນ້າ ໂຄງການສິ່ງເສີມການອ່ານແຫ່ງຊາດ

ກົງເດືອນ ເບດຕະວົງ

ຄຳເຫັນຂອງກົມພິມຈຳຫນ່າຍ

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ອ່ານເບິ່ງ ປຶ້ມຄູ່ມື "ຮີດຄອງປະເພນີບູຮານ" ຂອງທ່ານ ມະຫາແກ້ວ ສິງວົງສາ ແລະ ມະຫາບຸນເລີດ ທຳມະຈັກ ໄດ້ເກັບກຳທ້ອນໂຮມ ນຳລົງພິມເປັນການແຈກຢາຍ ໃຫ້ເປັນວິທະຍາທານແກ່ຊາວພຸດທະບໍລິສັດຜູ້ທີ່ມີຈິດໃຈມັກໄຄ່ ສ້າງບຸນກະທຳທານ ໄດ້ນຳໄປໃຊ້ເປັນແນວທາງປະຕິບັດ ເຫັນວ່າມີປະໂຫຍດແກ່ ວັດທະນະທຳສັງຄົມລາວ, ຍ້ອນວ່າ ຜ່ານມາ ແນວຄິດ ແລະ ພູມປັນຍາຂອງຄົນບູຮານໄດ້ສະສົມຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມໄວ້ຫລາຍແງ່ ຫລາຍສາຂາ ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ມີຢູ່ຕາມວັດວາສາສະຫນາ ແລະ ຂຽນໄວ້ໃນລານກ້ອມ ເພື່ອເປັນຄູ່ມືໃນການນຳໃຊ້ສະດວກຂອງຄົນບູຮານ ລວມທັງຄູບາອາຈານ ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິເຄີຍປະຕິບັດມາແລ້ວ.

ການພິມຄືນ ຫລືທ້ອນໂຮມເອົາເລື່ອງ ຮີດຄອງປະເພນີ ມາພິມເປັນອັກສອນລາວໃຫມ່ ໃຫ້ທຸກຄົນອ່ານໄດ້ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດແກ່ສັງຄົມ ນັບວ່າເປັນແນວຄິດທີ່ດີ ແລະ ມີນ້ຳໃຈເອື້ອເພື່ອເພື່ອແຜ່ຂອງທ່ານທັງສອງ ທີ່ໄດ້ກ່າວນາມມານັ້ນ.

ກົມພິມຈຳຫນ່າຍ ແລະ ຫໍສະຫມຸດ ກໍຄື ໃນນາມສ່ວນຕົວ ເຫັນວ່າ ປຶ້ມຄູ່ມືຮີດຄອງປະເພນີເຫລັ້ມນີ້ ຄວນໄດ້ຮັບການສະຫນັບສະຫນູນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ ກໍຄືຊາວພຸດທະບໍລິສັດທົ່ວສັງຄົມໄດ້ນຳໃຊ້ ແລະ ເອົາເປັນແບບຢ່າງໃນການຈັດພິທີກຳ ທຳລາບາສີສູ່ຂວັນ ໃຫ້ເປັນ ຮີດຄອງປະເພນີສືບທອດ ຮີດຄອງວັດທະນະທຳສັງຄົມ ໃຫ້ແກ່ປະເທດ ຊາດ ກໍຄືສັງຄົມລາວຂອງເຮົາ ເຊິ່ງມີຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມ ມາແຕ່ດຶກກຳບັນ.

ຫວັງວ່າ ໃນໂອກາດຕໍ່ໄປ ຈະໄດ້ເຫັນຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິມເຜີຍແຜ່ປຶ້ມທີ່ມີປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມຄືແນວນີ້ອີກ.

ຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍເປັນກຳລັງໃຈໃຫ້ແກ່ ຜົນສຳເລັດໃນການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ແລະ ຫວັງວ່າ ຈະໄດ້ເຫັນຜົນງານໃນການຄົ້ນຄິດ ແລະ ລິດຈະນາເອົາ ພູມປັນຍາຂອງຄົນບູຮານອອກມາຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ ກໍຄືຊີວິດ ສັງຄົມ ໃນສະໄຫມປັດຈຸບັນໄດ້ຟື້ນຟູຄືນ ແລະ ສືບຕໍ່ຮັກສາເອກະລັກ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງຊາດສືບຕໍ່ຊົ່ວລູກ ຊົ່ວຫລານ ໄປອີກ ຍາວນານ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 1 ກັນຍາ 1997

ຫົວຫນ້າກົມພິມຈຳຫນ່າຍ ແລະ ຫໍສະຫມຸດ
ທີ່ປຶກສາ ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ

ຄຳເສິງ ສຸນດາຣາ

ບົດນຳໃນການພິມ

ປີ້ມຄູ່ມື "ຮີດຄອງປະເພນີບູຮານ" ທີ່ທ່ານກຳລັງອ່ານຢູ່ນີ້ ເກີດຂຶ້ນ ຈາກແນວຄິດ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າຂອງ ທ່ານມະຫາແກ້ວ ສິງວົງສາ ຄູສອນໂຮງຮຽນສ້າງຄູສິງວັດອົງຕີ້ໃນເມື່ອກ່ອນ, ຜູ້ກ່ຽວມີຈຸດປະສົງ ຈະພິມເພື່ອຊອກຫາກ້ອນທຶນມາບູລະນະສ້ອມແປງໂຮງຮຽນ ສ່ວນໜຶ່ງ, ອີກສ່ວນໜຶ່ງ ກໍເພື່ອເປັນວິທະຍາທານ ແຈກຢາຍໃຫ້ສາສະນິກະຊົນ ຜູ້ຝັກໄຝ່ໃນບຸນກຸສົນ ແລະ ຮັກສາວັດທະນະທຳ ຮີດຄອງປະເພນີຂອງ ລາວເຮົາ.

ແຕ່ຍ້ອນຂາດທຶນຮອນໃນການພິມເປັນຈຳນວນຫລາຍ ຕົກມາ ຮອດປີ 1994 ທ່ານມະຫາແກ້ວ ຈຶ່ງໄດ້ມອບສະບັບຂຽນໃຫ້ແກ່ ໂຄງການ ປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ ໂດຍຜ່ານຂ້າພະເຈົ້າ, ຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ກວດກາ ຈັດບົດ ແລະ ແບ່ງພາກ ອອກເປັນສອງພາກ :

ພາກທີໜຶ່ງ : "ຄຳຖວາຍທານຕ່າງໆ" ເພື່ອເປັນແບບຢ່າງໃຫ້ແກ່ ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບກັບວຽກວັດການທານ ກໍຄືເຖົ້າແກ່ ຜູ້ນຳພາທຳບຸນສິນກິນທານ ໄດ້ເອົາໄປນຳພາຊາວບ້ານ ພຸດທະບໍລິສັດ ຜູ້ຕ້ອງການສ້າງບຸນ ສ້າງກຸສົນ ໃນບ້ານ ເມືອງຂອງຕົນ.

ພາກທີສອງ : "ຮີດຄອງບູຮານ ການທຳລູ່ສູ່ຂວັນ ຫລືຄູນລາບາສີ"
ເຊິ່ງຂ້າພະເຈົ້າເຫັນວ່າ ແມ່ນຮີດຄອງວັດທະນະທຳ
ສັງຄົມ ທີ່ທົ່ວທຸກພາກທຸກເຂດຂອງປະເທດລາວເຮົາ
ຍັງປະພຶດປະຕິບັດກັນມາ, ເວົ້າໄດ້ວ່າ ໃນຊີວິດຂອງ
ຄົນເຮົາ ຈະມີການມັດແຂນ ເອີ້ນຂວັນກັນ ໃນພິທີ
ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ : ມື້ອອກກຳ (ຄຳເດືອນ) ມື້ເອົາຜົວ
ເອົາເມຍ ແລະ ອື່ນໆ ຈົນຮອດເຖົ້າຮອດແກ່ ບາງເທື່ອ
ການເຮັດບຸນ (ແຈກເຂົ້າ) ອຸທິດສ່ວນກຸສົນໃນງານ
ຊາປະນະກິດ (ເຜົາສົບ) ແລ້ວ, ເຖົ້າແກ່ກໍຈະມີພິທີ
ສູ່ຂວັນ ຜູກແຂນ ເພື່ອໃຫ້ຄອບຄົວມີຄວາມປັກກຸ່ມ
ຊຸມເຢັນ ຫາຍເຄາະ ຫາຍເຂັ້ນ ມີກຳລັງໃຈສືບຕໍ່
ກໍ່ສ້າງເຮືອນຊານ ລ້ຽງລູກລ້ຽງຫລານ ສືບຕໍ່ໄປອີກ.

ເຫັນວ່າ ປຶ້ມຄູ່ມືຖວາຍທານ ແລະ ຄູນລາບາສີສູ່ຂວັນເຫລົ່ານີ້
ອາດບໍ່ສົມບູນ ຫລືເປັນຄຳອວຍພອນທີ່ທຳມະດາທົ່ວໄປ ແຕ່ກໍຄົງເປັນ
ປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ ກໍຄືຊາວພຸດທະບໍລິສັດທັງຫລາຍ ໄດ້ນຳໃຊ້
ໄປກ່ອນ. ຖ້າຫາກທ່ານຜູ້ອ່ານເຫັນວ່າເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ຈະມີ
ຄຳແນະນຳໃດໆ ເພີ່ມຕື່ມ ຂ້າພະເຈົ້າຍິນດີນັ້ນອມຮັບເອົາຄຳແນະນຳ
ຕຳຫນິສິ່ງຂ້າວເຫລົ່ານັ້ນ ມາເປັນເຄື່ອງປະທັດຕັດແປງໃຫ້ເນື້ອໃນອຸດົມ
ຮັ່ງມີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ບຸນກຸສົນໃດທີ່ໄດ້ຈາກການຄົ້ນຄິດ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມເຫລັ້ມນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍອຸທິດສ່ວນບຸນອັນນີ້ ໃຫ້ແກ່ ບຸພາຈານ ປຸ່ຍ່າ ຕານາຍ ທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄິດປະດິດແຕ່ງ ຄໍາເວົ້າ ແລະ ພອນໄຊໃນເວລາສູດຂວັນ, ເອີ້ນຂວັນ ຈົ່ງໄດ້ຮັບສ່ວນບຸນກຸສົນອັນນີ້ ແລະ ຂໍໃຫ້ບັນດາທ່ານ ຜູ້ທີ່ໄດ້ ນໍາໃຊ້ປຶ້ມເຫລັ້ມນີ້ ຈົ່ງພິຈາລະນາ ເລືອກເຟັ້ນເອົາອັນທີ່ເຫມາະສົມ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຕົນ ແລະ ສັງຄົມລາວເຮົາ ໃຫ້ລູກຫລານ ໄດ້ຮູ້ຈັກ ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມ ຕົກຮອດຈອດເຖິງ ເຊັ່ນລູກ ເຊັ່ນ ຫລານ ສືບໆໄປ.

ຫມາຍເຫດ : ການນໍາໃຊ້ອັກສອນ ແລະ ພາສາຄໍາເວົ້າໃນປຶ້ມເຫລັ້ມນີ້ ມີທັງພາສາລາວ ແລະ ພາສາບາລີ ຫລື ບາລີ-ລາວ ປະສົມກັນໄປ, ເນື່ອງຈາກຄົນບູຮານລາວເຄີຍນໍາໃຊ້ຜ່ານ ມາແລ້ວ, ທັງນີ້ ກໍ່ເພື່ອເປັນການອະນຸລັກຮັກສາໄວ້ ໃຫ້ຄົນຮຸ່ນຫລັງໆ ໄດ້ຮັບຮູ້.

ຂໍອວຍພອນໃຫ້ບັນດາທ່ານ ຈົ່ງມີອາຍຸ ວັນນະ ສຸຂະ ພະລາ ນາໄມ ສຸຂະພາບແຂງແຮງ ທຸກໆທ່ານເທົ່ນ.

ຜູ້ທ້ອນໂຮມ ແລະ ຈັດພິມ
ມະຫາບຸນເລີດ ທໍາມະຈັກ
ມະຫາແກ້ວ ສິຣິວົງສາ

ບົດແລະນຳໃນການປະກອບພິທີກຳຕ່າງໆ

- ພິທີທາງພຸດທະສາສະໜາ ນິຍົມກັນມາໃນອະດີດ ກໍຄືປັດຈຸບັນ ແມ່ນການຈັດຫາດອກໄມ້ທູບທຽນ ເຄື່ອງສັກກາລະບູຊາ ຄຸນພຣະຮັດ ຕະນະໄຕແກ້ວສາມປະການຄື : ພຣະພຸດທະເຈົ້າ, ພຣະທັມມະເຈົ້າ ແລະ ພຣະສັງຄະເຈົ້າ ທີ່ຊາວພຸດບໍ່ຮູ້ສັດຖືເອົາເປັນທີ່ເພິ່ງປະຈຳໃຈ. ຈຶ່ງມີ ຫລັກນິຍົມກັນວ່າ : ດອກໄມ້ນັ້ນຈະບໍ່ໃຊ້ດອກໄມ້ທີ່ມີສີແດງ ຫລື ສີແສດ, ສີມຸ່ຍເກີນໄປ ຕ້ອງເປັນດອກໄມ້ທີ່ມີສີຂາວ, ເຫລືອງ, ສີອື່ນໆ ທີ່ພໍ ອະນຸໂລມໄດ້ ສຳຄັນແມ່ນໃຫ້ສົດໃສສະອາດ ບໍ່ຫຽວແຫ້ງແກ່ເຖົ້າ ຈົນຂຸ້ນໄຂ່ຍ ເປັນການສະແດງເຖິງຄວາມບໍລິສຸດສະອາດ ຈາກພາຍໃນຄື ຈິດໃຈຂອງຄົນເຮົາ.

- ທູບ ແລະ ທຽນ ເປັນເຄື່ອງໃຕ້ບູຊາ ມີຫລັກນິຍົມວ່າ : ໃຫ້ມີແຕ່ 2 ເຫລັ້ມຂຶ້ນໄປ ເອີ້ນວ່າ: " ດອກໄມ້ທຽນຄູ່ " ຂຶ້ນຢູ່ກັບພິທີນັ້ນໆ ຕົວຢ່າງ: ໄປນິມົນພຣະມາທຳບຸນ ຈະໃຊ້ດອກໄມ້ທຽນຄູ່, ຖ້າແຕ່ງຂັນບູຊາ ຈະໃຊ້ ດອກໄມ້ 5 ຄູ່ ທຽນ 5 ຄູ່ ເອີ້ນວ່າ: ຂັນຫ້າ ຫລື ດອກໄມ້ 8 ຄູ່ ທຽນ 8 ຄູ່ ເອີ້ນວ່າ: ຂັນ 8, ໃຊ້ເປັນຂັນຄາລະວະສີມມາກໍເຊັ່ນດຽວ. ທຽນທີ່ໃຊ້ ໃນພິທີກໍຈະໃຊ້ທັງທຽນທີ່ໃຊ້ເຜິ້ງສົດສີເປັນເຫລັ້ມ ຫລືວ່າ ທຽນສຳເລັດ ຮູບ ທີ່ມີຂາຍຕາມຕະຫລາດກໍໄດ້ ແຕ່ບໍ່ໃຊ້ສີແດງ.

- ເມື່ອທຸກຢ່າງທີ່ກະກຽມໃນການປະກອບພິທີແລ້ວ ອາຈານ ຫລືຜູ້ນຳພາພິທີ ເອີ້ນວ່າ: ສີລະວັດ ຫລືມັກຄະທາຍົກ ຈະນຳພາ ໄຫວ້ພຣະ ຮັບສິນ ແລະ ນິມົນພຣະສົງສູດປະຣິດຕະມຸງຄຸນ ແລ້ວຈຶ່ງ ຖວາຍທານຕາມທີ່ປຶ້ມນີ້ໄດ້ຈັດໄວ້ ເປັນແຕ່ລະໂອກາດຂອງການກະທຳ ບຸນ. ອີກອັນໜຶ່ງທີ່ພວກຊາວພຸດເຮົາເຄີຍເຮັດ ແລະ ມັກເຫັນ ໃນພິທີກຳ ທາງສາສະໜາ ແມ່ນການປ່າວເທວະດາ ຫລື " ສັກເຄເທວະດາ " ເພື່ອໃຫ້ເພິ່ນມາຮ່ວມເປັນສັກຂີພິຍານໃນການທຳພິທີມຸງຄຸນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ : ການທຳບຸນບ້ານເຮືອນ, ອາວະຫະ - ວິວາຫະມຸງຄຸນ, ຂຶ້ນບ້ານໃໝ່ໃສ່ຫຍ້າງາມ ການເອົາຜົວເອົາເມຮູເປັນຕົ້ນ ແມ່ນໄດ້ ປະກາດປ່າວຮ້ອງໃຫ້ເທບພະດາອາຣັກ ຜູ້ເພິ່ນຮັກສາສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ໄດ້ມາຮ່ວມອຸບໂປໂມທະນາທານ ເປັນການຮັບຮູ້ເອົາສິ່ງດີໆ ທີ່ພວກ ເຮົາໄດ້ກະທຳໄປນັ້ນ ນຳໄປບອກແກ່ ພໍ່ແມ່ ຍາດຕິກາວົງສາ ທີ່ລ່ວງລັບ ໄປແລ້ວ ເຊິ່ງພວກເຮົາໄດ້ອຸທິດບຸນກຸສົນໄປໃຫ້ ແລະ ຖ້າວ່າພວກກ່ຽວ ຫາກບໍ່ຮູ້ ຫລືມາຮັບບໍ່ໄດ້ ເທວະດາອາຣັກ ກໍຈະຮັກສາບຸນກຸສົນອັນນັ້ນ ໄວ້ແກ່ເຮົາ ຫລືນຳໄປບອກ ແກ່ຍາດຕິກາວົງສາເຫລົ່ານັ້ນ.

* ມີບາງຄຳເຫັນຂອງນັກປາດອາຈານບາງທ່ານວ່າ : ການກະ ທຳບຸນ ຫລືພິທີກຳບາງຢ່າງ ທີ່ເອີ້ນວ່າ : ອະວະມຸງຄຸນ ຄືສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍອຸບັດຕິເຫດ ເຊັ່ນວ່າ: ການຕາຍທີ່ບໍ່ປົກກະຕິ ມີຟ້າຜ່າ, ຄວາຍຊົນ, ຕົກຕົ້ນໄມ້ ເປັນຕົ້ນ ບໍ່ນິຍົມກັນປ່າວສັກເຄເທວະດາ ຖືວ່າການເສຽ ຊີວິດທີ່ບໍ່ທຳມະດາ ຂໍ້ນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າກໍຂໍຝາກໄວ້ເປັນແນວຄິດວ່າ ຄວນ

ຫລືບໍ່ ກໍໃຫ້ພິຈາລະນາກ່ອນ ຫລື ຈະອີງໃສ່ປະເພນີພື້ນຖານເປັນຫລັກ
ກໍໄດ້.

* ຄໍາປ່າວເທວະດາ ປາລີວ່າ :

ສັກເຄ ກາເມ ຈະຮູເປ ຄິລິສິກຂາລະຕະເຕ ຈັນຕາລິກເຂວິມາເນ
ທິເປຣັດເຖ ຈະຄາເມ ຕະຣຸວະນະຄະຫາເນເຄທັງ ວັຕຖຸມທິເຂດເຕ
ພູມມາ ຈະຍັນຕຸເທວາ ສາຣັດຖະວິສະເມ ຍັກຂາ ຄັນທັບພານາຄາ
ຕິດຖັນຕາ ສັນຕິເກ ຍັງມຸນິວັດຈະນັງ ສາທະໂວ ເມສຸນັນຕຸ
ທັມມັດສາວະນະກາໂລ ອະຍັມພະທັນຕາ.

* ຄໍາແປສັກເຄ ເທວະດາວ່າ :

ອຸກາສະ ຂ້າແຕ່ພຣະສັບພັນຍູໂຄດົມພຸດທະເຈົ້າ ຝູງຂ້າ
ທັງຫລາຍ ຈັກຂໍໂອກາດຮາດທະນາຝູງຫມູ່ເທບພະດາເຈົ້າທັງຫລາຍ
ມວນຫມູ່ ອັນຍັງຢູ່ໃນທິດສາທັງມວນ ໃນສະກາມາວະຈອນສະຫວັນ
ຊັ້ນຟ້າ ທັງສິບຫ້າຊັ້ນພົມກໍດີ ອັນຢູ່ໃນກາມະພົບ, ຮູບປະພົບ ໃນຮ່ອມ
ຫ້ວຍ ແລະ ພູເຂົາ ທັງສິ່ງຂອນ ແລະ ຍ່ອມຫຍ້າ ໃນອາກາດເວຫາ
ໃນທິບພະວິມານຄໍາກໍດີ ພູມາເທວະດາອາຣັກທີ່ຢູ່ເຝົ້າ ແລະ ຮັກສາຍັງ
ເຄຫາສະຖານບ້ານເຮືອນ, ວັດວາອາຣາມ, ບ້ານນ້ອຍ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່
ໃນທະວີບທັງສີ່ກໍດີ ຍັກຂາ ຄັນທັບພານາກຄຸດ ໃນມະນຸດສະໂລກ
ທັງມວນ ຂໍຈົ່ງຊວນກັນມາເພື່ອເປັນ ສັກຂີພິຍານໃນການສ້າງນ້ຳ
ກະທໍາບຸນ ຮັກສາສິນກິນທານ ແລະ ພັງພຣະສັດທັມແຫ່ງອົງມຸນິເຈົ້າ
ໃນໂອກາດນີ້ ທຸກຕົນທຸກອົງ ແດ່ກໍຂ້າເທິນ.

ແປ ສັກເຄເທວະດາ

(ປ່າວເທວະດາ ວັດຊ້າງຄ້ອງ ຫລວງພະບາງ)

ສາທຸ ສາທຸ ອຸກາສະໆ ຂ້າແຫ່ງພຣະສັບພັນຍູໂຄດົມພຸດທະເຈົ້າ
ຝູງຂ້າທັງຫລາຍ ຈັກຂໍອາຣາດທະນາແກ່ຝູງຫມູ່ເທບພະຍຸດາເຈົ້າທັງ
ຫລາຍ ອັນຢາຍຢັງຢູ່ໃນຫມູ່ທິດສາຕ່າງໆ ນານາ ມີຕົ້ນວ່າ :

ສັກເຄ : ອັນຢູ່ໃນຊໍ່ຊັນກາມາວະຈອນ ມະຫາສະຫວັນທັງຫົກ
ຊັນຟ້າ ທັງສິບຫ້າຊັນພົມກໍດີ.

ກາເມຈະຮູປ : ອັນຢູ່ໃນກາມມະພິພົບ ແລະອັນຢູ່ໃນ
ຮູບປະພົບ ຄືໂສລັດສະມະຫາພົມກໍດີ.

ຄິລິສິກຂາລະຕະເຕ : ອັນຢູ່ໃນສິງຂອນ ຄິລິຫ້ວຍຮອມ ແລະ
ຮາວເຂົາ ກໍດີ .

ຈັນທະຣິກເຂວິມານ : ອັນຢູ່ໃນອາກາດເວຫາ ແລະ ຢູ່ໃນ
ວິມານທິບຣັດຕະນະມຸນທຽນ ກໍດີ.

ທິເປຣັດເຖຈະຄາເມ : ອັນຢູ່ໃນເກາະກວຽນທັງປວງ ທັງເມືອງ
ຫລວງນ້ອຍໃຫຍ່ ແລະຝູງມັກໃຄ່ຢູ່ບ້ານ
ນອກຂອກຊົນນະບົດ ກໍດີ.

ຕະຣຸວັນນະຄະຫານ : ຍ່ອມມາປາກົດ ສີສິມອັນຢູ່ປ່າທົ່ວ
ທິດສາທັງມວນ

ເຄຫະວັຕຖຸມທິເຂດເຕ : ທີ່ຢູ່ຕາມເຄຫາຢ້າວເຮືອນ ເຮືອກສວນ
ໂຮນາກໍດີ.

ພູມມາຈາຍັນຕຸເທວາ : ຝູງເທບພະຍຸດາເຈົ້າທັງຫລາຍ ອັນ
 ຢາຍຢັງຢູ່ເໜືອແຜ່ນດິນ ຖິ່ນຖານ
 ລົງຊານພະກຸດຕິ ຈົງສະເດັດລິລາມາ
 ທຸກຖ້ວນພ້ອມພຽງກັນ.

ສະລະຖະວິສະເມ : ທີ່ຢູ່ໃນນ້ຳ ແລະ ເທິງບົກ ທັງເກາະ
 ດອນ ອັນບໍ່ຮາບກ້ຽງພຽງສະເຫມີ.

ຍັກຂະຄັນທັພພະນາຄາ : ບໍ່ໃຊ້ແຕ່ເທົ່ານີ້ ມີທັງຍັກຂະຄັນທັບ
 ພານາຄະຣາດ.

ຕິດຖັນຕາ : ອັນຕັ້ງຢູ່ໃນສະຖານທີ່ໃດໆກໍດີ.

ສັນຕິເກຍັງມຸນີວັດຈະນັງ : ເທບພະຍຸດາເຈົ້າທັງຫລາຍ ຈົງສະ
 ເດັດເຂົ້າມາສູ່ທີ່ພະມະຫາມຸນີ ຕົນເປັນ
 ນັກປຣາດອາດຈັກສຳແດງຊວນເຊີນ
 ພຸດທະມົນໃຫ້ເປັນສະຫວັດສະດີມຸງຄຸນ
 ໃນຣັດຕະນະເຂດວັດວາອາຣາມ ແຫ່ງ
 ຝູງຂ້າທັງຫລາຍ.

ສາທະໂວເມ : ດູຣາເທບພະຍຸດາເຈົ້າທັງຫລາຍ
 ສຸນັນຕຸ : ຈົງຕັ້ງໂສຕາຜາສາດດາພັງ ຍັງສັດ
 ທະສຳນຽງສຽງໂອພາດອາດສະນະ
 ພານທອງ ມາຣອງຮັບ ຄື ຣົດສະ
 ທັມມະເທສນາ ດອມຝູງຂ້າ.

ທັມມັດສະວະນະກາໂລ ອະຍັມພະທັນຕາ.

ອາຣາທະນາເທສະຫນາທັມ

ໂອກາສະໆ ຂ້າພະເຈົ້າຈັກຂໍອາຣາທະນາວົງວອນ ເຊິ່ງພະຄຸນ
ເຈົ້າ ຜູ້ເປັນພຸດທະຊິໂນຣົດ ແຫ່ງສິດຕະຖາຄົດ ອັນປາກົດຢູ່ໃນສົງສານ
ສັນຕິທະສັນຕາ ຝູງມີຜຍານ້ອຍໃຫຍ່ ທົ່ວໄປມີປະທິບແກ້ວ
ກລ່າວແລ້ວ ຄື ພະສູຕ ພະວິໄນ ພະປະຣະມັດ ຈະຕຸຣາຣິຍະສັດ
ຄືໄມ້ຄ້ອນ ອັນມາຕິລົງໃນທ່າມກາງແຫ່ງຝູງຫມູ່ປານະສັດ ອັນມາ
ຂັດຂວາງຫນ່ວງຫນ່ຽວໄວ້ໃຫ້ສາລະວົນ ຫົນທຸກຂະປະໂພຊະນາ ເຍນະ
ອໍາຫາກັງ ຂໍອັງເຊີນເຖິດ ຢ່າໄດ້ມາຫລົງໄຫລຢູ່ໃນສະຫມຸດທະວາລີ
ຈົ່ງຊື່ຊ່ອງໃຫ້ເຫັນປ່ອງທິດສາຫົນຫລວງ ອັນເປັນທີ່ສໍາບວນຄວນເດີນ
ເຂົ້າໄປສູ່ບຸຣົມມະສິມພານ ຄືນິຣະພານນັ້ນ ແດ່ກໍຂ້າເທົ້ນ (ຈົບ).

ພິທີກໍາການສູດຂວັນ

- ການຄູນລາບາສີທີ່ຮຽກວ່າ : ສູດຂວັນ ຫລື ສູ່ຂວັນນັ້ນ
ປະເພນີລາວໄດ້ສືບທອດກັນມາແຕ່ບູຮານນະການຈົນຮອດປັດຈຸບັນ
ໂດຍໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຂອງຄຳວ່າ : " **ຂວັນ** " ອັນຫມາຍເຖິງຈິດ
ຫລືວິນຍານທີ່ສົ່ງຢູ່ໃນຮ່າງກາຍຂອງເຮົາ ຖືວ່າມີ 30 ຂວັນເຮົາ 90
ຂວັນຫລວງ ດ້ວຍການຕ້ອນຮັບເວລາທີ່ກັບຈາກວຽກງານອັນທຸລະ
ກັນດານ ຫລືວ່າ ການຈະພັດພາກຈາກຖິ່ນທີ່ເຄີຍອາໄສ ບາງຄົນ
ກໍເຂົ້າໃຈວ່າ ເປັນພິທີຂອງສາສະຫນາພຣາມໃນອິນເດຽ ແທ້ທີ່ຈິງແລ້ວ

ຄຳວ່າ : " **ຂວັນ** " ຫມາຍເຖິງກຳລັງໃຈ ຫລືພະລັງຈິດ ທີ່ມີໃນຄົນເຮົາ ທາງພຸດທະສາສະໜາຖືວ່າແມ່ນ **ທະວັດຕິງສາການ** ອັນຫມາຍເຖິງ ອາການ 32 ຂອງຄົນເຮົາ ນັບແຕ່ ຜົມ, ຂົນ, ເລັບ, ແຂ້ວ, ໃນທາງພາສາປາລີວ່າ : " **ເກສາໂລມາ...**" ເປັນຕົ້ນ ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ອາດໄດ້ຮັບການກະທົບກະແທກຈາກສິ່ງແວດລ້ອມ ຫລື ອາລົມຕ່າງໆ ບາງເທື່ອເຮົາອາດຖືກລົ້ມປ່ວຍ ຫລື ເຂົ້າຮັກສາຢູ່ໂຮງຫມໍ ໂຮງຢາ ເມື່ອເຮົາມີສຸຂະພາບດີ ບໍ່ມີພະຍາດບາດເຈັບລົບກວນ ເພິ່ນກໍຈະເຮັດ ບາສີສູ່ຂວັນໃຫ້ ເພື່ອເປັນຂວັນ ແລະ ກຳລັງໃຈ. ນີ້ແມ່ນເຫດຜົນ ດ້ານການເຊື່ອຖືຂອງຄົນລາວ, ທີ່ຈິງແລ້ວ ການສູ່ຂວັນແມ່ນວິທີ ອວຍພອນ ແລະ ໃຫ້ກຳລັງໃຈແກ່ຄົນຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງ ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ຜູ້ທີ່ມາ ພົບກັນໃຫມ່ ຫລືຜູ້ທີ່ຈະຈາກໄປແຫ່ງໃດແຫ່ງນຶ່ງ ... ໃຫ້ມີຈິດໃຈດີ ແລະ ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ ສູ່ຊົນຕໍ່ອຸປະສັກນາໆປະການ.

- ພິທີກຳກຽວກັບການສູດຂວັນຕາມທີ່ເຮັດກັນມາ ບັນດາ ເຖົ້າແກ່ຜູ້ຍິງ ໄດ້ຈັດຫາຕອງກ້ວຍສິດ ປອດໃສ ມາຫຍິບໃຫ້ເປັນຮູບ ສ້ວຍຂຶ້ນຄືທາດ ຫລືຈອມທາດ ເອີ້ນວ່າ ຂັນຫມາກເບັງ ເພື່ອຈະຈັດຫາ ດອກໄມ້ສີຕ່າງໆ ມາສຽບແຊມໃຫ້ສວຍງາມ ການໃຊ້ໃບໄມ້ ຫລືໃບຕອງ ກ້ວຍນີ້ ຖືວ່າເປັນວັດຖຸ ທີ່ຍ່ອຍສະຫລາຍໄດ້ ບໍ່ເປັນພິດໄພຕໍ່ມະນຸດເຮົາ, ບາງເທື່ອກໍຈະເຮັດດ້ວຍວັດຖຸອື່ນໆ ເຊັ່ນ : ເອົາຍອດກ້ານພ້າວມາຕັດ ໃບອອກພໍສົມຄວນ ແລ້ວຜ່າກ້ານແຍກອອກໃຫ້ເປັນສີ່ດ້ານ ມັດປາຍ ໃຫ້ຈຸ່ມແຫລມເຂົ້າກັນ ຈັດໃສ່ພານ ຫລືຂັນໃບໃຫຍ່ກໍຈະໄດ້ຮູບຊົງ

ຄືຈອມທາດ ແລ້ວກໍເອົາດອກໄມ້ຕ່າງໆ ມາສຽບຕາມກີບຂອງໃບພ້າວ ທີ່ຕັດໄດ້ລະດັບພໍດີ ເບິ່ງກໍງາມດີ, ແຕ່ມີສິ່ງໜຶ່ງທີ່ເຄີຍໄດ້ເຫັນໃນ ສະໄຫມນີ້ ແມ່ນມີເຕັກນິກໃຫມ່ຄື : ເອົາເຈ້ຍແຂງເຊິ່ງແມ່ນເຈ້ຍສີ ທີ່ໃຊ້ຕັດເຮັດຫມາກເບັງບູຊາພຣະນັ້ນ ມາເຮັດແທນ ເຊິ່ງກໍເຫັນວ່າ ໃຊ້ໄດ້ຫລາຍເທື່ອ ໂດຍເຮັດຮູບຊົງໄວ້ ໃຊ້ດອກໄມ້ສົດມາປະດັບເອ້ ເມື່ອເສັດພິທີແລ້ວກໍເອົາດອກໄມ້ຖິ້ມ ເກັບໄວ້ໃຊ້ໃນເທື່ອຕໍ່ໄປໄດ້ອີກ ນັບວ່າປະຫຍັດໄປອີກແບບໜຶ່ງ.

* ນອກຈາກດອກໄມ້ຂັນຫມາກເບັງໃສ່ພາສູດຂວັນແລ້ວ ສິ່ງທີ່ ຂາດບໍ່ໄດ້ກໍແມ່ນຝ້າຍຂາວໆ ມາຕັດໃຫ້ພໍດີໃຊ້ຜູກແຂນ ແລະ ໃຊ້ຜ່ານ ພາຂວັນເບື້ອງນັ້ນເບື້ອງນີ້ ເພື່ອຜູ້ທີ່ເປັນເຈົ້າຂວັນຈະໄດ້ຈັບ ເມື່ອເພິ່ນ ສູດຂວັນ, ຫມໍເອີ້ນຂວັນ ແລະ ຍາດຕິພັນນ້ອງທີ່ໃກ້ຊິດຈະໄດ້ຈັບສິ້ນຝ້າຍ ນັ້ນນັ້ງອ້ອມພາຂວັນ.

ນອກນັ້ນກໍແມ່ນທຽນສີ (ທຽນເຜິ້ງ) ທີ່ໃຊ້ໃຕ້ເວລາສູດ ຖືວ່າເປັນ ທຽນໄຊ, ທຽນສີຈະເຫລັ້ມໃຫຍ່ກວ່າປົກກະຕິ ບາງເທື່ອກໍເອີ້ນວ່າ ທຽນເຫລັ້ມບາດ 1 ຄູ່ ໃນພານໃສ່ຫມາກເບັງຈະມີເຄື່ອງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ : ມີໂຂ່ສຸກ 4 ຫນ່ວຍ, ກ້ວຍ, ເຂົ້າຫນົມ ແລະ ຂອງຫວານອື່ນໆ ໃສ່ໄວ້ ໃນພານພາຂວັນນັ້ນ, ບາງບ່ອນທີ່ເຈົ້າພາບພຽງພໍ ກໍຈະເພີ່ມເຫລົ້າໄຫ ໄກ່ຕົ້ມ ໃສ່ຖາດໃສ່ພາມາຕັ້ງຕື່ມ ແລະ ມີເຫລົ້າຢາເປັນແກ້ວ ມາຕັ້ງຕື່ມ ຮຽງພາຂວັນ ເພື່ອໃຫ້ຂວັນຕ່າງໆ ທີ່ມາແລ້ວກໍຈະໄດ້ຕື່ມໄດ້ກິນ.

ຈາກນັ້ນ ກໍຈະຕ້ອງມີຫມໍສູດຂວັນ ເອີ້ນວ່າ : ຫມໍພອນ ຫລືຜູ້ເອີ້ນຂວັນ ເຊິ່ງກໍແມ່ນຜູ້ທີ່ມີສິນທັມ ເຄີຍບວດຮຽນມາກ່ອນ ຫລືບາງບ່ອນກໍໃຊ້ປຶ້ມ ອ່ານຂວັນມາອ່ານເອົາກໍໄດ້, ໂດຍທຳນຽມແລ້ວ ຜູ້ທີ່ຈະເປັນຫມໍພອນ ຕ້ອງນຸ່ງຂາວຫົ່ມຂາວ ຖືສິນທັບໍລິສຸດ ຈິ່ງຈະມີຄວາມສັກສິດ ສາມາດ ເອີ້ນຮຽກເອົາຂວັນ, ປັດຈຸບັນການນຸ່ງຖື ກໍໄດ້ປ່ຽນແປງໄປຕາມຍຸກ ສະໄຫມ ແຕ່ກໍຕ້ອງມີຜ້າພາດບ່າບ່ຽງຊ້າຍສະເໝີ.

- ການປະກອບພິທີເອີ້ນຂວັນ, ສູດຂວັນ ອາດຈະໃຊ້ຂຶ້ນຕົ້ນດ້ວຍ ການສັກເຄເທວະດາ ຫລືສູດເປັນພາສາປາລີກ່ອນພໍສົມຄວນ ຈິ່ງຈະສູດ ຕາມພອນຂວັນທີ່ມີໃນປຶ້ມຫົວນີ້.

ພິທີກຳຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກ່າວມານີ້ ອາດຈະມີຫລາຍອັນບໍ່ລະອຽດ ແຕ່ກໍຄົງຈະໃຫ້ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ນຳໃຊ້ປຶ້ມທີ່ໄດ້ພິມອອກ ຈຳຫນ່າຍ ຕາມຄຳຮຽກຮ້ອງຂອງສັງຄົມ ເຖິງວ່າຍັງມີບາງອັນ ບາງທ້ອງຖິ່ນໄດ້ມີຂໍ້ຄິດ ແລະ ການກະທຳມາແລ້ວ ກໍໃຫ້ນຳໃຊ້ ແລະ ປະຕິບັດກັນໄປຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ສາລະບານ

ຫນ້າ

- ຄໍານໍາ (ໃນການພິມຄັ້ງທີສອງ) ກ
- ຄໍາເຫັນຂອງ ກົມພິມຈໍາໜ່າຍ ແລະ ຫໍສະຫມຸດ ຄ
- ບົດນໍາໃນການພິມເທື່ອທີນຶ່ງ (ໂຄງການໃບລານ) ຈ
- ບົດແນະນໍາ ໃນການປະກອບພິທີກໍາຕ່າງໆ
ໃນການພິມເທື່ອທີສອງ (ຫໍສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ) ຍ

ພຸດທະພິທີທາງສາສະຫນາ

- ຄໍາໄຫວ້ ແລະ ບູຊາພຣະຣັດຕະນະໄຕ 1
- ວັນທານ້ອຍ-ວັນທາໃຫຍ່, ຄໍາອາລາດທະນາສິນຫ້າ 2
- ຄໍາອາລາດທະນາອຸໂປສິດສິນ, ຄໍາອາລາດທະນາສູດມຸງຄຸນ 3
- ຄໍາອາລາດທະນາເທດ - ທໍາວັນທໍາມະສະວະນະ 4
- ຄໍາເຊີນຂວັນ (ກອນຈະສູດຂວັນ) 5
- ຄໍາຄາລະວະພະພຸດທະຮູບ (ບຸນປີໃຫມ່ລາວ) 7
- ຄໍາບາສີພະພິກຂຸສິງ 8
- ຄໍາຖວາຍທານສາມັນ 10
- ຄໍາຖວາຍສັງຄະທານ, ຄໍາຖວາຍເຂົ້າແຈກ 11
- ຄໍາຖວາຍເຂົ້າສາກ, ຄໍາຖວາຍສັງຄະພັດ (ເຂົ້າບູຊາ) 12
- ຄໍາຖວາຍເຂົ້າສານ 13
- ຄໍາຖວາຍຜ້າຊຸມ (ຜ້າໄຕ), ຄໍາຖວາຍຜ້າຈໍານໍາພັນສາ 14

- ຄໍາຖວາຍຜ້າອາບນ້ຳຝົນ, ຄໍາຖວາຍຜ້າປ່າ (ຜ້າປັງສະກຸນ)	15
- ຄໍາຖວາຍຜ້າອັດເຈກະຈິວອນ (ຜ້າຮີບດ່ວນ), ຄໍາຖວາຍເສນາສະນະ	16
- ຄໍາຖວາຍໂຮງອຸໂບສິດ, ຄໍາຖວາຍສ້ວມຖ່າຍຫນັກ	17
- ຄໍາຖວາຍຂົວ, ຄໍາຖວາຍຜາສາດເຜິ້ງ	18
- ຄໍາຖວາຍດອກໄມ້ທູບທຽນ, ຖວາຍທຸງ, ຖວາຍຢາຮັກສາໂລກ	19
- ຄໍາຖວາຍຜ້າກະຖິນແບບເກົ່າ ແລະ ແບບໃໝ່	20
- ຄໍາຖວາຍອັດຖະບໍລິຂານ, ຄໍາຖວາຍນ້ຳມັນ ນ້ຳເຜິ້ງ ນ້ຳອ້ອຍ	21
- ຄໍາຖວາຍຫມາກໄມ້ຕ່າງໆ	22
- ຄໍາຖວາຍສາລານ້ຳ, ຄໍາຖວາຍຄ້ອງ (ລະຄັງ)	23
- ຄໍາຖວາຍລະຄັງ, ຄໍາຖວາຍຕະກຽງ	24
- ຄໍາຖວາຍດອກໄຟຟ້າ, ຄໍາຖວາຍກອງ	25
- ຄໍາຖວາຍທໍາມາດ, ຄໍາຖວາຍຫນັງສືພະໄຕປິດົກ	26
- ຄໍາຖວາຍເກົ້າອື່ນໆ, ຄໍາຖວາຍຕຽງ	27
- ຄໍາຖວາຍຕັ້ງ, ຄໍາຖວາຍເກົ້າອື່ນໆ, ຕຽງ, ຕັ້ງ	28
- ຄໍາຖວາຍຈ້ອງ ແລະ ເກີບ, ຄໍາຖວາຍຈ້ອງ	29
- ຄໍາຖວາຍເກີບ, ຄໍາຖວາຍຜ້າພົມ	30
- ຄໍາຖວາຍຂວານ, ພ້າ ແລະ ສິ້ວ, ຄໍາຖວາຍຂວານ	31
- ຄໍາຖວາຍພ້າ, ຄໍາຖວາຍສິ້ວ	32
- ຄໍາຖວາຍຖ້ວຍ ແລະ ຊາມ, ຄໍາຖວາຍຖ້ວຍ	33
- ຄໍາຖວາຍຊາມ, ຄໍາຖວາຍພັດຕາຫານໃນວັນລົງອຸໂປສິດ	34
- ຄໍາຖວາຍພັດຕາຫານ ໃນວັນສາມັກຄີອຸໂປສິດ ຄໍາຖວາຍພັດຕາຫານ ໃຫ້ແກ່ພິກຂຸຜູ້ເປັນໄຂ້	35

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ